

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Praxis Meditandi A S. P. Ignatio Societatis Iesv Fundatore traditæ Explicatio

Le Gaudier, Antoine

Dilingæ, 1627

Cap. XXIII. De illusionibus quæ circa præparationem meditationis
eueniunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50280](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50280)

nam valdè eas horrent, & toto animo vitare desiderant, & si quæ adueniant statim eas deprehēduut, & deinde se faciliùs reducunt in Deum; sed id euenire non potest, nisi vel ex longo usu & exercitio meditandi, vel ex serio feruentique affectu Deo placendi, quo fit vt breui etiam tempore plurimi eam facilitatem acquirat, suani illo efficacique Deo placendi desiderio obiectas difficultatum moles perrumpente.

 CAPVT XXIII.

De illusionibus quæ circa preparationem meditationis eueniunt.

TANTIS meditationis fructibus tertium impedimentum afferūt illusiones variæ. Harum principium duplex est. Extrinsicum vnum dæmon, aliud intrinsicum natura nostra, quod vtrumque mille nos modis

dis decipit, & partim intellectum falsis discursibus veri tantum speciem præ se ferentibus, partim voluntatem veri boni prætextu in fraudem inducit. Et quamquam multitudine sint innumerabiles, in eo tamen illusiones omnes conueniunt, quod voluntas nostra ab vnico bono gloriæ Dei prosequendo dolosè auertitur, naturâ, vel dæmone, vel utroque ad proprium, humanum, & particulare bonum prosequendum, vel malum fugiendum incitante. Itaque illusiones omnes, actus sunt præcipuè volūtatis quibus amat, odio habet, desiderat & refugit, gaudet aut tristatur, timet, sperat, præsumit, & similiter afficitur: qui tamen omnes actus supponūt errorem saltem practicum in intellectu. Quare vnica regula rectissima, tutissima, generalissima, ad eas omnes tum discernendas, tum superandas desumenda est ex obiecto voluntatis & actuum eius

L s .

præ.

prædictorum: obiectum verò volū-
tatis, quod per actus suos prosequi-
tur, est bonum, cui contrarium ma-
lum fugit atque horret. Bonum ve-
rò quantum ad præsens negotium
attinet, triplex potest distingui. Nam
volūtas ferri potest aliquādo in bonū
extrinsecū Dei, eius nimirum gloriā;
aliquando in bonum proprium ho-
nestum gratiæ & gloriæ; Denique
sæpe in bonū indifferens, quod solet
esse cōmodū, vel delectabile naturæ:
similiter autē refugit aliquādo malū
quod est cōtra Dei gloriā, aliquando
proprium malum culpæ, aliquando
malum indifferens. Hæc porrò bona
& mala variè inter se commiscentur.
Nam bonum gloriæ Dei semper ha-
bet adiunctum bonum nostrum &
gratiæ & gloriæ, & contra bonū gra-
tiæ & gloriæ propriæ, bonum est glo-
riæ Dei. At sæpè vtrumque bonum
& gloriæ Dei & nostrum coniunctū
est cum malo indifferenti, & afflictio-
ne

one propriâ: imò solet esse maius quo
 dolor & pœna maior fuerit. Con-
 tra verò malū Dei & culpæ ferè sem-
 per adiunctam habet aliquam ratio-
 nem boni indifferentis, quòd cùm vt
 plurimùm sit delectabile, fortiùs vo-
 luntatem trahit, quàm contrarium
 malum Dei & animæ auertat. Ergo
 omnis illusio quæ homini contingit
 ex eo, oritur quod intellectus non sa-
 tis perspicaciter volūtati detegat ve-
 ram cuiusque obiecti bonitatem vel
 malitiam, aut quod voluntas ipsa li-
 cet satis illustrata, bonum tamen fal-
 sum aut malum pluris faciat bono
 solido ac vero. Et præoccupata im-
 butaque iam boni alicuius inferioris
 affectu & sensu, practicū intellect⁹ iu-
 diciū peruertat; sicut solent mali ho-
 mines bonorū sana proposita & de-
 sideria suis malis cōsilijs pervertere.

Itaque duplex hoc principium na-
 tura scilicet nostra inferiori parti ad-
 dicta, & demon, vt nos decipiant, va-

volū.
 sequi.
 n ma.
 m ve.
 ptium
 Nam
 bonū
 loriā:
 a ho.
 nique
 solet
 ura:
 malū
 ando
 ando
 bona
 atur.
 rha-
 n &
 gra-
 glo-
 um
 ctū
 cti-
 ne

rijs nos horum bonorum & malorū imaginibus deludunt. Et quidem quadruplex est præcipuè modus generalis omnium illusionū, vel enim versantur circa principium seu causam effectricem, vel circa finem, vel circa obiectum materiale, vel circa obiectum formale omnium actionū. Nam in eo sæpè decipimur, vel primò, quia putamus nos plus posse, & viribus naturalibus, & cum ordinario Dei auxilio, quàm possimus; atque adeò pleraque bona à nobis sufficere, ac proinde non ita à Deo ut omnium fonte pendemus. Vel secundò, quia nos facimus finem bonorum nostrorum & actionum, non autem Deum. Vel tertiò, quia deliniti naturalis obiecti indifferente bono ei adhærescimus minùs prudētes, quàm ut possimus satis distinguere & separare rationes bonitatis quæ in eo latent. Vel quartò denique, quia pro bono & honesto utile
vel

vel delectabile amplectimur, aut minus honestum præponimus magis honesto, etiam cognito: ita scilicet authores isti duo nostrarum deceptionum dæmon & natura nos circumveniunt. Ut partim tegant excellentiam & præstantiam bonorum Dei & virtutum, partim callidissime ingerant magnitudinem, necessitatem, commoditatem bonorum inferiorum. Sic enim decipere solent homines sensibus deditos, nonnunquam prætextu veri boni, & quod dolosè ostentant, subijciendo in animum bona indifferentia; quibus admissis, omisso vero bono, adhærescit voluntas, & non tantum priuatur veris bonis, sed sæpè etiam in pericula grauia incurrit; aliquando honestatis & maioris Dei gloriæ specie, in ea impellendo quæ suprâ vires humanas, atque adeo indiscreta sint, & quæ ab affectu occulto propriæ excellentiæ dimanent.

Atque

Atque vt distinctiùs dolos omnes, fraudesq; has deprehendamus, non abs re erit aliqua earum exempla commemorare, quibus nos illi nostri, virtutum omnium, Deique ipsius hostes, siue ante orationem, siue in oratione, siue post orationem aggre-
diantur.

Ante orationem imprimis solet demon necessariam voluntatis dispositionem impedire, tollendo vel puritatem conscientiae, vel saltè eius pacem, ideo toto pænè diei decursu conatur in aliquod peccatum inducere, vt eo quasi veneno hausto voluntas reddatur languidior, & metu verecundiâque prohibeatur, ne sese totam & ceteras potentias prout necesse est ad meditandum expendat atque admoueat, sic nonnunquam in coena ipsa ac recreatione, vel ad excessum impellit, vel ob minimum aliquem defectum conscientiam turbat, vt deinde præparatio vel omittatur,

tur, vel lentior existat. Bene enim monet Nilus c. 48. *uniuersum bellum, quod inter nos & demonem conflat, non esse de alia re quàm de oratione.* Et capite sequenti tradit demones excitare in nobis gulam, iram, & cæteras passiones, *ut illis mens hebetata non possit orare ut oportet.* Remedium pendet à serio & accurato conscientia examine, quo si admissum sit peccatum aliquod, siue grauius siue leuius, redintegretur sincera cum Deo vnio, & filialis affectus ei perfectè seruiendi restauretur, & collapsus per vecordiam feruor acribus admotis stimulis vehementiùs excitetur. Etsi enim ob imperfectiones nostras digni simus omnino quos Deus à familiari suo colloquio repellat, tamen ab eius bonitate & misericordiâ, non à nostrâ perfectione & meritis pendere orationis donum æstimare debemus, quamuis nostram etiam cooperationem requirat. Quare si
 exhau-

nes,
 non
 cõ-
 stri,
 osius
 in
 ag-
 olet
 di-
 vel
 eius
 urfu
 idu-
 vo-
 netu
 sese
 ne-
 ndat
 iam
 l ad
 um
 tur-
 tta-
 tur,

exhauriamus cor nostrum omni alieno affectu; & serio proposito, desiderioque Deo perfectè placendi, totum illud impleamus; eius deinde misericordiam præsensque auxilium in sequentem diem affuturum æquū est expectare. Et hic maximè notandum est dæmonem minimè nescium quicquid molitus fuerat, & fortè etiam obtinuerat, si nos in aliquod peccatum induxerit, hoc remedio totum ruere & euerti, tunc maximoperè nobis insidiari, & examinis vim, energiámque, vel distractione animi, vel aliquâ alia ratione refringere conari, torporem animi aut perturbationem eiusmodi aliquam inducendo, qua fracti negligentius examinatione conscientie defungamur.

Secundò nonnunquam illuditur voluntas nimio affectu & sollicitudine, circa occupationes quasdam, siue studiorum, siue externas: quo
fit

fit vt nonnulli præparationem meditationis omittant, aut integram, aut ex parte, putentque satis se præparatos si in genere sciant, qua de re debeant meditari, aut si leuiter materiam ipsam percurrant, vel etiam in sequentem diem differant: falluntur sanè illi specie boni in studijs, aut alijs occupationib⁹ apparentis, quod comparatum cum bono præparationis, hic & nunc putatur esse magis eligibile, cum præparatio leuior iudicetur, & minus necessaria. Quare habet hæc illusio aliquam propriam confidentiam adiunctam, deceptionem etiam circa æstimationem veri boni, & sæpe sinistram intentionem finis alicuius, in quem inordinatè per studia & illas occupationes voluntas delusa feratur. Sæpè etiam deludimur, cum persuademus nobis non esse ad idoneam præparationem tanto studio opus, non quod alterius boni affectu abducamur, sed quia
 puta.

putamus laborem illum superfluum esse circa minutas adeò obseruationes, vt cùm verbi gratia arbitramur non esse, aut necesse, aut adeò vtile ad præparandam meditationis materiam, Dei opem implorare, eam materiam in puncta distinguere ante somnum, & cùm primùm excitamur ea distinctè in memoriam reuocare; ante horam meditationis parato stare animo, & cogitare quò sit accedendum, cum quo colloquendum. Nam cùm hæc quotidie facienda præscribantur, facile fit vt vsu ipso & consuetudine minoris fiant, & tædium nos capiat earum rerum, quas iam satis nos obseruauisse diu, & proinde minùs ijs egere nobis persuademus. Et quidem qui à studijs & alijs occupationibus liberi sunt, totique Deo vacant, fieri potest, vt non egeant adeo accurata obseruatione huius præparationis; verùm qui quotidie mentem habent occupa-

patif-

patissimam, & licet manè benè meditati sint, tamen interdum sese alijs impleuerunt occupationibus, fieri nunquam solet vt non egeant accuratâ & diligenti præparatione. Quare nihil illis omnino negligendum est, sed minima quæque magno studio obseruanda, ne dum in se malè confidunt, à Deo deserantur, & ijs agitari permittantur phantasijs, quas leui & facili studio dolere potuissent.

Tertiò nonnunquam paulo antè tempus quo præparationi vacandum est, applicatur intellectus vehementer ad obiectum aliquod quod magnam attentionem requirit, & fortem imaginationis applicationem, adeo vt difficile valdè sit incitatum eius cursum & impetum retinere tam breui tempore, quo præparationi & orationi vacandum est, & impedire quo minùs intellectus eo impulsu qui impressus est, feratur in illud obiectum,

iectum, quatumuis repugnante voluntate. Experimur verò non rarò vel arte dæmonis, vel nostrâ propria inclinatione, dum nobis non attendimus, nobis euenire instante tempore meditationis & similium actionum spiritualium similes cogitationes, studia & negotia plena sollicitudinis, in quorum speculatione vehementi attentione & applicatione opus est. Et huc etiam spectare potest animi effusio in ipsa laxatione versertinâ, quæ tot sæpe vanitatis distractionibus & imaginationibus mentem replet, vt cum inde disceditur, vix libeat voluntati se & intellectum ad res diuinas applicare, aut si ipsa id conetur, non satis queat. *Cum te Dæmones, inquit Nilus, c. 19. promptum ad verè orandum vident, tunc subyiciunt, quarundam rerum notiones tanquam necessarias, & te paulò post aggrediuntur, vt earum recordatione mentem ad inquirendum de ijs excitent,*

*tent, ut rursus, si non reperias exitum
 questionis, discrucieris, & doleas: quando
 vero stas ad orationem, tunc tibi illa in
 memoriam reuocant, ut queras que o-
 blitus eras. Id autem machinantur, ut
 mens ad eorum voluntatem relaxata
 fructum orationis perdat. Et statim re-
 medium subiungit, Contende ergo ut
 tempore orationis mentem tuam sur-
 dam & mutam reddas, & poteris orare.
 Huius autem remedij Beati Nili sen-
 sus & praxis est, ut quantum fieri po-
 tuerit, tum ut prouideamus ne eo tē-
 pore instante ijs nos studijs & occu-
 pationibus profundius quàm par sit
 immergamus, tum ut certâ aliquâ
 hora, verbi gratia vno ante coenam
 quadrante, clausis libris, omnibusq;
 alienis curis & sollicitudinibus in
 posterum diem reiectis, forti gene-
 rosoque proposito, quasi æneo quo-
 dam muro disiungamus & separe-
 mus alienas istiusmodi occupatio-
 nes ab oratione & internis spiritua-
 lium*

lium occupationum exercitijs, vt nullo modo misceri inter se queant, sed ab eo tempore incipiat animus sese Deo addicere, & imaginationem alienis imbutam phantasinatibus seorsim abstrahere, & melioribus de Deo rebusque diuinis imaginibus informare. Vix credi queat quantum hæc separatio habeat momenti ad orationis quietem & fructum, præcipuè in ijs hominibus qui externis rebus aut studijs plurimùm occupantur. Quare optimum etiam est consilium Basilij, ser. de rerum abdicat. quæ corporis, aliarumque rerum, causa necessario suscipi munera debent, ita ea habeas distributa vt legitimum tibi postea orationis tempus non interpellent.

 CAPVT XXIV.

De illusionibus quæ circa meditationem occurrunt.

In